

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
Гуманитардык факультети
Түркология Бөлүмү
Курстун программасы

www.manas.edu.kg

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ЕКТС
TUR-205	ТҮРК ЭЛ ДАСТАНДАРЫ I	TÜRK HALK DESTANLARI I	3	3 + 0	3	5

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Талаптуу
Координатор	Ага Окутуучу Эсентур Кылычев
Курстун мугалими	Ага Окутуучу Эсентур Кылычев
Курстун тили	Кыргызча
Жардамчылар	-
Аудитория	ЭжБФ-517
Курстун максаты	Сабак студенттерди кыргыз турмушунун энциклопедиясы жана оозеки көркөм чыгармачылыктын туу чокусу болгон улуу "Манас" эпосу жана башка кенже дастандар менен жакындан тааныштыруу максатын көздөйт.

Колдонулуучу адабияттар

Колдонулуучу адабияттар	Адабияттын түрү
1 "Манас" – героический эпос киргизского народа: Сб. статей. Ф., 1968.	Китеп
2 "Манас": Энциклопедия. 1-2-томдор. Б., 1995.	Китеп
3 Абдылдаев Э. "Манас" эпосунун историзми, Фр., 1987.	Китеп
4 Абрамзон С.М. Киргизы и их этногенетические и историко-культурные связи. Л., 1972.	Китеп
5 Айтматов Ч. Байыркы кыргыз рухунун туу чокусу. Китепте: Манас, 1-том, Ф., 1978.	Китеп
6 Айтматов Ч. Каралаев жөнүндө ой жүгүртүү. "Кыргызстан маданияты", 1974, 19-декабрь.	Китеп
7 Асанканов А., Бекмухамедова Н. Акындар жана манасчылар - кыргыз элинин руханий маданиятын түзүүчүлөр жана сактоочулар, Б., 1999.	Китеп
8 Ауэзов М. Киргизский героический эпос "Манас" // Мухтар Ауэзов. Собрание сочинений, т. 5, М., 1975.	Китеп
9 1. Негизги тексттер: А). Манас. Семетей. Сейтек (Курама вариант), Фр., 1958 - 61; Б). Манас (Сагымбай Орозбаковдун варианты боюнча), Фр., 1978; В). Манас (Саякбай Каралаевдин варианты боюнча), Фр., 1984; Г). Эр Төштүк, Б., 1995; Д). Курманбек, Б.,	Китеп
10 Бакиров А. Историзм эпоса "Манас", Б., 1997.	Китеп
11 Бектенов З., Байжиев Т., Кыргыз адабияты, Б., 1993.	Китеп
12 Ботояров К. Көөнөргүс мурас, Б., 1996.	Китеп
13 Жирмунский В.М. Введение в изучение эпоса "Манас". Ф., 1948.	Китеп
14 Караев О. Ранние сообщения о Манасе, Б., 1995.	Китеп
15 Киргизский героический эпос "Манас": Сб. статей. М., 1961.	Китеп
16 Кыдырбаева Р. З. "В начале было слово...", Б., 2013.	Китеп
17 Кыдырбаева Р.З. Эпос "Манас": Генезис. Поэтика. Сказительство. Б., 1996.	Китеп
18 Кыргыз элинин оозеки чыгармачылык тарыхынын очерки, Фр., 1973.	Китеп
19 Лорд А. Сказитель, М., 1994.	Китеп
20 Мелетинский Е. М. Эпосы С-А. и Кавказа / Ист. всемирной литературы, т.3, М., 1985.	Китеп
21 Молдобаев И.Б. Эпос "Манас" как источник изуч. дух-й культуры кирг. народа. Ф., 1989.	Китеп
22 Поливанов Е.Д. Киргизский героический эпос "Манас". Б., 1999.	Китеп
23 Судьба эпоса "Манас" после Октября: Сборник документов и материалов. Б., 1995.	Китеп
24 Энциклопедический феномен эпоса "Манас": Сборник статей. Б., 1995. (Ч.Валиханов, В.Радлов, К.Рахматуллин, М.Ауэзов, А.Н.Бернштам, Б.М.Юнусалиев, А.Салиевдердин эмгектери).	Китеп
25 Кыдырбаева Р.З., Асаналиев К. Кыргыз адабий илиминин терминдер сөздүгү, Б., 2004.	Китеп

Колдонулуучу адабияттар

26 Кыргыз тарыхы: Кыскача энциклопедиялык сөздүк, Фр., 1973.

Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар

- 1 Студенттер семестр аягында дастандарды өз алдынча түшүнүүгө, талдоого үйрөнөт. Алардын эпикалык чыгармаларга болгон көркөм-эстетикалык түшүнүгү кайсы-бир деңгээлге көтөрүлөт. Бул - келечектин түркологдору, алдыда сөз менен иштей турган адистер үчүн эң маанилүү маселелердин бири болуп эсептелет.

Курстун планы

Апта	Темасы
1. Апта	Түрк-монгол элдеринин баатырдык эпостору.
2. Апта	“Манас” дастаны - кыргыз маданиятынын руханий жана этникалык булагы. Дастанда чагылтылган исламга чейинки дини, кыргыздардын дүйнө туурасындагы байыркы көз караштары. Кыргыздардагы рухтардын түрлөрү.
3. Апта	Манасчылык өнөр. Манасчынын магикалык күчү. Манасчынын феноменалдуулугу, кыргыздардын турмушунда анын ролу жана мааниси.
4. Апта	“Манас” дастаны - кыргыз элинин энциклопедиясы. Дастанда сүрөттөлгөн элдик каада-салттар, үрп-адаттар, ырым-жырымдар. Кыргыз элине байланыштуу башка көптөгөн маалыматтар.
5. Апта	“Манас” дастанынын пайда болушу тууралуу. “Элдик дастан” түшүнүгүнүн аныктамасы. Дастандын жаралыш себептери.
6. Апта	“Манас” дастаны тарыхый булактарда. Кытай, араб, фарсы кол жазмаларында. “Манас” дастанынын өнүгүшүнүн тарыхый этаптары. Дастан байыркы мезгилдерде. Дастан Ойрот-Жунгар мезгилинде.
7. Апта	Азыркы мезгилде “Манас” дастанын окуп-үйрөнүү. Жаңыча көз караштар, жаңы изилдөөлөр, эмгектер.
8. Апта	Ара сынак.
9. Апта	“Эр Төштүк” дастаны. Дастандын чыгыш доору. Дастандын идеясы, образдары.
10. Апта	“Эр Төштүк” дастаны жана анын көркөмдүк өзгөчөлүктөрү.
11. Апта	“Курманбек” дастаны, Дастандын идеясы, образдары. Дастандын тарыхый негиздери.
12. Апта	“Курманбек” дастаны. Дастандын тарыхый негиздери.
13. Апта	“Кожожаш” дастанынын варианттары. Дастандын чыгыш доору.
14. Апта	“Кожожаш” дастанынын идеялык багыты. Дастандын композициялык курулушу, көркөмдүк өзгөчөлүгү.
15. Апта	Кыргыз элинин “Манас” жана башка дастандардын түрк тилдүү боордош элдердин дастарынын ичиндеги ээлеген орду. Окшоштуктар жана айырмачылыктар.
16. Апта	Жыйынтык сынак.

Баалоо

Баалоо каражаты	Саны (даана)	Үлүшү (%)	Жалпы үлүшү
Арасынак	1	40	40
Финал сынагы	1	60	60